

F. t. beslutn. vedr. Det Internationale Atomenergiagenturs formål

Beslutningsforslag nr. B 42. Fremsat den 17. november 2006 af Anne Grete Holmsgaard (SF), Steen Gade (SF), Poul Henrik Hedeboe (SF) og Ole Sohn (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om ændring af Det Internationale Atomenergiagenturs formål

Folketinget opfordrer regeringen til at fremlægge forslag til FN om ændring af statuten for Det Internationale Atomenergiagentur (IAEA),

således at promovoring af atomkraft fjernes fra IAEA's formålsbestemmelser.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 142 fra folketingsåret 2005-06 (se Folketingstidende 2005-06, tillæg A side 7833).

Statsministeren og udenrigsministeren har over for Folketinget tydeliggjort, at det er regeringens opfattelse, at atomkraft ikke er en bæredygtig energiform, at atomkraft derfor ikke har en fremtid i Danmark, og at atomkraft heller ikke bør have det i EU. Der henvises bl.a. til statsministerens svar af 20. april 2006 på Europaudvalgets spørgsmål 52 og 53 (folketingsåret 2005-06). Svarene er optrykt i bilag 1.

SF foreslog i 2004, at regeringen skulle arbejde for at ændre Euratoms vedtægter, således at den europæiske atomenergiorganisation ikke længere skulle promovere atomkraft, men udelukkende beskæftige sig med sikkerhedsspørgsmål og dekommissionering (afvikling) af eksisterende atomkraftanlæg, jf. beslutningsforslag nr. B 101 om revision af Euratomtraktatens bestemmelser og afvikling af traktatens bestemmelser vedrørende fremme af nuklear energi (se Folketingstidende 2003-04, forhandlingerne s. 5885, tillæg A s. 4513 og 4516 og tillæg B s. 2330).

Den samme diskussion er også relevant globalt. Det Internationale Atomenergiagentur (IAEA) er lige så forældet som Euratom, idet agenturet som sin jævnaldrende europæiske pendant har til formål at promovere atomkraft på globalt plan ved at »fremskynde og udbrede atomkraftens bidrag til fred, helse og velstand« (fra vedtægterne, 1957).

Ti tidligere miljøministre fra Europa foreslog for nylig at ændre IAEA's formål, således at IAEA ikke længere både skal promovere atomkraft og kontrollere, at brug af atomkraft bl.a. ikke fører til spredning af kernevåben. SF opfordrede i forlængelse af dette initiativ udenrigsministeren til at foreslå en ændring af

IAEA's vedtægter. Udenrigsministeren svarede, at han ikke fandt det sandsynligt, at et sådant forslag for nærværende ville kunne finde det nødvendige flertal på to tredjedele. Der henvises til udenrigsministerens svar af 21. april 2006 på spørgsmål nr. S 3993 og 3994 (folketingsåret 2005-06) stillet i henhold til Folketingets forretningsordens § 20. Spørgsmålene og svarene er optrykt i bilag 2.

Forslagsstillerne er også usikre på, præcis hvilken støtte forslaget vil kunne få internationalt, men det vil helt klart finde støtte blandt en hel del lande. Ikke mindst små udviklingslande, f.eks. de små stillehavsstater, har uheldige erfaringer med stormagternes atomeventyr, herunder dumpning af radioaktivt affald, hvilket nu er forbudt som følge af en succesfuld alliance omkring et dansk-nordisk forslag til FN's dumpningskonvention.

Et forslag fra Danmark om ændring af IAEA's vedtægter vil have stor troværdighed på baggrund af, at atomkraft ikke indgår i den danske energiplanlægning, og på baggrund af Danmarks erfaringer med vedvarende energi, energieffektivitet og energibesparelser.

Under alle omstændigheder vil en global diskussion om atomkraft være vigtig. Atomkraftlobbyen vejrer morgenluft i disse år, selv om atomkraft kun vil kunne bidrage marginalt til en reduktion af de menneskeskabte klimaforandringer. Der er behov for udbygning af vedvarende energi og udnyttelse af det enorme energibesparelsespotentialer. Forslagsstillerne finder det uacceptabelt, at vi har et FN-organ, som promoverer en energiform, der er farlig, har store uløste affaldsproblemer og leder økonomiske ressourcer bort fra bæredygtige løsninger.

Skriftlig fremsættelse

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af Det Internationale Atomenergiagenturs formål.

(Beslutningsforslag nr. B 42).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

To spørgsmål fra Europaudvalget til statsministeren og dennes svar herpå*Spørgsmål 52 (folketingsåret 2005-06):*

På baggrund af artiklen »Fogh: EU skal debattere atomkraft« i Berlingske Tidende den 24. marts 2006 (vedlagt) bedes statsministeren oplyse, om udenrigsministerens holdning under 1. behandling af B 101 den 20. februar 2004: »Vi ønsker ikke at fremme atomkraft som energiform og finder heller ikke, at EU bør gøre det«, stadig er dækkende for regeringens politik?

Svar:

Udenrigsministerens udtalelser under 1. behandling i Folketinget den 20. februar 2004 af beslutningsforslag B101 er stadig dækkende for regeringens holdning. Udenrigsministeren sagde ganske rigtigt: »Vi ønsker ikke at fremme atomkraft som energiform og finder heller ikke, at EU

bør gøre det.« Men han sagde også, at »diskussionen for eller imod atomkraft i Europa er vigtig ...«.

Spørgsmål 53 (folketingsåret 2005-06):

På baggrund af artiklen »Fogh: EU skal debattere atomkraft« i Berlingske Tidende den 24. marts 2006 (vedlagt) bedes statsministeren oplyse, om det stadig er regeringens opfattelse, at atomkraft ikke anses for at være en bæredygtig energikilde (jf. Danmarks Nationale Strategi for Bæredygtig Udvikling, juni 2002).

Svar:

Regeringen anser fortsat atomkraft for ikke at være en bæredygtig energikilde.

Bilag 2

Udenrigsministerens svar på spørgsmål nr. S 3993 og S 3994

Besvarelse af spørgsmål S 3993 (folketingsåret 2005-06) stillet til udenrigsministeren af MF Anne Grete Holmsgaard (SF) den 12. april 2006.

Spørgsmål S 3993:

Vil regeringen fremlægge forslag til FN om ændring af IAEA's formålsparagraf, således at FN-organisationen ikke længere skal fremme atomkraft?

Skriftlig begrundelse:

Et massivt flertal i Folketinget ønsker ikke atomkraft i Danmark. Det er spørgerens opfattelse, at det endvidere er regeringens politik, at atomkraften ikke skal udbredes i andre lande. I så fald bør regeringen ikke acceptere, at overnationale organisationer, som Danmark er medlem af og har indflydelse på, arbejder for at fremme atomkraft. 10 tidligere miljøministre fra Europa har netop opfordret til en ændring af IAEA's formålsparagraffer. Spørgeren opfordrer regeringen til at fremsætte forslag i overensstemmelse hermed. SF foreslog for 2 år siden ændring af EU's Euratomtraktat (B 101 – forslag til folketingsbeslutning om revision af Euratomtraktatens bestemmelser og afvikling af traktatens bestemmelser vedrørende fremme af nuklear energi). Af udvalgets betænkning fremgår det bl.a., at Folketingets partier ikke ønsker at fremme atomkraft som energiform og heller ikke finder, at EU bør gøre det.

Svar:

Ændringer af Statutten for Det Internationale Atomenergiagentur (IAEA) kræver tilslutning fra 2/3 af medlemslandene. For indeværende forekommer det meget lidt sandsynligt, at der vil kunne samles det fornødne flertal for et forslag om, at IAEA ikke længere skal befatte sig med fremme af fredelig anvendelse af atomkraft. Et stort antal lande, herunder også udviklingslande, finder, at anvendelse af civil atomkraft kan bidrage til en bæredygtig udvikling. Det gælder særligt i områder, hvor der er en stigende ener-

giefterspørgsel. Danmark har i IAEA-regi, herunder bl.a. på IAEA's årlige generalkonference og i andre internationale fora sammen med ligsindede lande gjort gældende, at man ikke deler denne opfattelse af civil atomkraft. Det agter Danmark fortsat at gøre.

Regeringen finder, at IAEA's sekretariat generelt udfører et kompetent og professionelt arbejde. Dette blev også anerkendt sidste år af Nobelkomiteen med tildelingen af Fredsprisen for 2005 til Agenturet og dets generaldirektør, Mohamed ElBaradei. Det er vigtigt, at der arbejdes for at styrke IAEA for derved at sikre, at anvendelse af atomkraft sker under bedst mulig international kontrol og beskyttelse. Dette vil være et effektivt bidrag til at hindre yderligere spredning af atomvåbentechnologi.

For at styrke IAEA har vi fra EU's side bl.a. støttet forslag om at udvide Agenturets verifikations- og inspektionsbeføjelser i relation til medlemslandenes atomprogrammer. EU yder også væsentlige frivillige bidrag til IAEA's indsats for at bistå lande med at forbedre sikkerheden omkring nukleare installationer og materialer. Der er også behov for nærmere drøftelse af nye forslag, der kan bidrage til en øget international kontrol med de mest sensitive dele af den nukleare brændselscyklus.

Besvarelse af spørgsmål S 3994 (folketingsåret 2005-06) stillet til udenrigsministeren af MF Anne Grete Holmsgaard (SF) den 12. april 2006:

Spørgsmål S 3994:

Hvad kan udenrigsministeren oplyse om status for gennemførelsen af Folketingets beretning over SF's forslag om reform af Euratom, bl.a. med henblik på ændring af Euratom, således at atomkraft ikke længere skal fremmes på bekostning af andre energiformer?

Skriftlig begrundelse:

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 3993.

Svar:

Diskussionen for eller imod atomkraft i Europa er vigtig. Regeringen ønsker ikke at fremme atomkraft som energiform og finder heller ikke, at EU bør gøre det.

Med hensyn til en udvidelse af Euratoms låneramme har dette ikke været diskuteret i Rådet siden 2004. Lånerammen er dermed fortsat 4 mia. euro.

Med hensyn til en generel reform af Euratomtraktaten skal jeg henvise til min besvarelse af 1. september 2004 af spm. S 5174.